

Zlyhanie, zmarenie, obštrukcia, sabotáž, alibizmus?

Alebo čo sa stalo 3. júna 2021.

Súdna rada mala zmariť tretie kolo výberu sudcov na najvyšší správny súd. K tomuto jej počinu bolo v médiách pár príspevkov, ako aj ten, podľa ktorého „...obskúrnejšia je už len argumentácia sudkyň Lenky Praženkovej a Marcely Kosovej. Tým sa na jednej strane nepozdávalo skoršie rozhodnutie Súdnej rady o nepripustení opätovnej kandidatúry troch neúspešných uchádzačov, lebo sa porušilo ich právo, no na strane druhej sabotovali zaradenie siedmich nových kandidátov. Navonok to potom vyzerá, akoby aplikovali Chamurapiho spravodlivosť oko za oko zub za zub. Nemožno sa potom čudovať, že selektívne rešpektovanie práva kandidátov vytvára oprávnené pochybnosti o dobrom úmysle, ktorým sa zväčša zastiera alibizmus“ /nazory.pravda.sk „V čom zlyhala Súdna rada“, Michal Horský/.

Predseda súdnej rady SR, síce nie mne priamo, ale v médiách uviedol, že „Súdna rada nezlyhala, ak niekto zlyhal, tak to nebola Súdna rada ako celok, pričom by sa bolo treba spýtať tých, ktorí sa zdržali, prečo tak konali....hoci je pravda, že nemusia nič zdôvodňovať“.

Teda hoc nemusím, zdôvodním.

Zlyhanie kolektívneho orgánu.

Jediným spôsobom rozhodovania kolektívneho orgánu, ktorý právo uznáva, je hlasovanie. Realizácia tohto práva je vonkajším prejavom vôle členov kolektívneho orgánu. Vnútna vôľa sa teda môže navonok prejaviť hlasovaním „za“, „proti“ alebo zdržaním sa hlasovania. Výsledok hlasovania, ako súhrn individuálnych prejavov jednotlivých členov orgánu, je vytvorenie spoločnej väčšinovej vôle, ktorá sa prejaví zväčša ako uznesenie. Na úplnom začiatku je však významný krok, a to je predloženie návrhu k hlasovaniu. Kto teda môže za to, ak takýto kolektívny orgán v prípade hlasovania „zlyhá“?

Pozrime sa na teóriu podmienky – *condicio sine qua non*, v zmysle ktorej je príčinou následku každý krok alebo jav, bez ktorého by nenastal výsledok, alebo by nastal iný výsledok. Teda je potrebné si ujasniť, či by nastal tento výsledok, ak by sme si určitý krok v reťazi odmysleli. Akýkoľvek krok, bez ktorého by následok nenastal, alebo by bol celkom iný, či sčasti iný, je potrebné v zmysle tejto teórie považovať za podmienku, teda príčinu. Každá zistená príčina však má na spôsobenie následku iný, odlišný význam. Je preto treba reťaz týchto javov pretrhnúť, každé ohnivko izolovať a pozrieť sa na to, ktoré ako mierou spôsobilo, či malo spôsobiť „zlyhanie“.

Čo sa udialo.

Predseda Súdnej rady SR zvolal na 3. júna 2021 zasadnutie rady ako aj zasadnutie rady ako výberovej komisie. Programy oboch zasadnutí boli určené zmätočne, niektoré body boli v programe oboch, pred zasadnutím či na jeho začiatku sa to v deň konania upravovalo a nebolo to vôbec prehľadné. Bol predložený „diskusný príspevok“ predsedu súdnej rady, ktorý mal účasť troch neúspešných uchádzačov z prvého kola, či z prvého výberového konania, v trefom spochybňovať. Z ničoho nevyplývalo, že o týchto troch uchádzačoch sa bude hlasovať osobitne. Prečo? Splnili totiž všetky zákonom dané podmienky na to, aby boli zaradení do tretieho kola. Tak, ako ďalších sedem. Žiadne ustanovenie v žiadnom zákone totiž nehovorí o tom, že neúspešný kandidát z prvého kola – prvého výberového konania, sa nemôže zúčastniť ďalšieho výberového konania. A nenájdeme také ustanovenie ani pri výbere či voľbe sudcov Najvyššieho súdu SR, krajských súdov, okresných súdov, ba ani pri Ústavnom súde SR. Pokiaľ predseda Súdnej rady SR tvrdí, že ide o jedno výberové konanie, ktoré rozložil na viacero kôl, treba uviesť k tomuto nesprávnemu záveru fakty.

Zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie súdnej rady vedie predseda súdnej rady. Program súdnej rady navrhuje predseda súdnej rady. Súdna rada rozhoduje vždy uznesením. Na prijatie unesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov – teda minimálne desať. Iba pripomínam, že ani jedno zo „sporných“ uznesení, nezískalo desať hlasov za, či desať hlasov proti. Hlasovania súdnej rady sú verejné.

Prvé celkové počty miest sudcov najvyššieho správneho súdu a voľné miesta sudcov najvyššieho správneho súdu určí po prerokovaní so súdnou radou minister do 31. januára 2021. Nie celkom sa to podarilo, keďže pani ministerka tento počet /30/ určila bez predchádzajúceho prerokovania so súdnou radou, čo sme museli „sanovať“.

Čo hovorí ďalej zákonná úprava. Voľné miesta sudcov sa obsadzujú na základe výsledkov výberového konania, ktoré do 31. júla uskutočňuje súdna rada. Prvé výberové konanie vyhlási predseda súdnej rady tak, sa uskutočnilo do 31. marca 2021. Verejné vypočutie sa uskutočňuje podľa pravidiel verejného vypočutia kandidátov na sudcu ústavného súdu /títo sa môžu samozrejme hlásiť či kandidovať opakovane, a aj to mnohí využili, a dnes sú sudcami ústavného súdu/. Takže, súdna rada **uskutočňuje** /nie uskutoční/ výberové konanie do 31. júla 2021, pričom **prvé výberové konanie** sa muselo **uskutočniť** do 31. marca 2021. Ak išlo o jedno výberové konanie, akosi to neseďí. A ak by malo ísť o jedno výberové konanie rozdelené na viacero kôl, ťažko si predstaviť, ako sa dá hlasovať o uchádzačoch po každom kole osobitne, a nie na záver celého výberového konania. A zabudnime teraz na to, že napriek upozorneniu viacerých členov súdnej rady, bolo prvé vyhlásenie výberového konania diskriminačné, keďže sa napokon opravilo.

Na oboch zasadnutiach dňa 3. júna 2021 sa navyše zúčastnilo dvanásť členov súdnej rady z osemnástich. Z objektívnych dôvodov. Napriek tomu, že mnohí prítomní členovia súdnej rady upozorňovali predsedu súdnej rady, že je to nízky počet, a môžeme sa dostať do patovej situácie, predseda súdnej rady hlasovať dal. Navyše, kandidátov, ktorí **všetci desiat** spĺňali zákonné podmienky na zaradenie do tretej voľby, rozdelil na dve kategórie bez opory v zákone.

Ako to dopadlo a prečo.

Nie, nie oko za oko a zub za zub, ani alibizmus, ale principiálna vec, prečo som sa zdržala pri zvyšných siedmich. Lebo diskriminácia. Každý má totiž právo na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou. A lebo sme nedbali ako súdna rada na to, aby bolo prijaté riešenie v súlade nie len so zákonom, ale aj verejným záujmom, a aby zodpovedalo okolnostiam tohto narýchlo vytvoreného procesu. Áno, zákonná úprava k tomuto je chudobná a vlašná, ale nie taká, aby sme mohli uplatniť diskrečnú právomoc. Je zarážajúce, že si majú nie len podľa médií „spytovať svedomie“ tí členovia súdnej rady, ktorí sa zdržali pri hlasovaní o zaradení siedmich uchádzačov, a nad tými členmi, ktorí zabránili svojim hlasovaním zaradeniu troch uchádzačov, len mávneme rukou. Lebo veď nevedí... „netreba sa potom čudovať, že selektívne rešpektovanie práva kandidátov vytvára oprávnené pochybnosti o dobrom úmysle, ktorým sa zväčša zastiera alibizmus“.

Takže, moja odpoveď na otázku pána predsedu súdnej rady je: lebo si ctím princípy a zákon. Preto.

V Bratislave, 7. júna 2021

Marcela Kosová